

Бях мъртъв

Този ден е ден на радост и надежда по две причини. Едната е, че нашият най-голям приятел, Господ и Спасител възкръсна от мъртвите. Втората е, че нашият най-голям враг беше победен, унижен, направен за посмешище като самонадеяния Самсон.

И в двете причини има нещо парадоксално. Хората се радват, когато господарите страдат и умират. Простолюдието, потискано и грабено от тях, си отдъхва. Най-после победа, най-после ги няма този изверг, който тормозеше всички. В последните месеци светът беше концентриран върху събитията в арабските страни. Във всяка от тях има по един диктатор, взел властта преди много, много години, мразен от народа, но силен и непоклатим. Когато някой диктатор паднеше, народът излизаше по улиците и скачаше от възторг. И с право.

Исус е Господ, но никой не се радва на Неговата смърт. Защото Той е Господ на онеправданите и отритнатите. Той се застъпва за правда. Той жертва живота Си за бедните. Радват се само лъжците и разбойниците. Те много обичат да няма такива като Него. Много са загрижени Той да е мъртъв и да си лежи в гроба, а те да ходят там и да Му се кланят и после да се кичат с титлата Хаджии, което да ги прави уважавани. Радват се фалшивите религиозни дейци, които използват името и делото на Спасителя, за да печелят власт и влияние.

Другото нещо е, че смъртта беше победена. Тази непобедима сила, която печели последната борба с всеки човек. Тази сила, от която треперят всички и искат някак да избегнат срещата с нея, да я отложат колкото може повече. Тя продължава да съществува, но вече е опозорена, обезсилена. Ап. Павел я сравнява с отровна змия, на която жилото е извадено и тя не е опасна (1Кор.15:55). Смъртта продължава да плаши, но вече няма онази власт, когато е имала преди Христос. В нейната крепост беше направен един широк пролом.

В книгата Откровение ап. Йоан описва своите видения за бъдещето на света и на църквата. Това са мащабни видения. Но първото нещо, което апостолът видя, беше Исус Христос, прославен и мощен. Когато Той проговори с глас „като на много води”, първото нещо, което каза, беше: „Не бой се!” Сложи десницата Си върху уплашения апостол – един грижовен жест, пълен с разбиране за уплахата на човека, несвикнал с подобни величави гледки. Исус, полагащ десница – това е характерна поза за Него. Такъв Го познаваме – внимателен, разбиращ, загрижен, утешаващ. И тогава чуваме едни думи, които звучат по особен начин: „Бях мъртъв”.

Бях мъртъв. Кой може да каже такова нещо? Ние можем да кажем: „Ще бъда мъртъв”, но не и „Бях”. Този израз е възможен само в бъдеще време. Дори и в сегашно е невъзможен: „Мъртъв съм”. Само Исус може да каже „Бях мъртъв”.

Библията има друго разбиране за живот и смърт. Естественото разбиране на тези състояния е зависимо от физиката, от здравето. Жив е човекът, който има здраво тяло. Или ако не е съвсем здрав, е поне дотолкова здрав, че да се води жив. Има млади и пълни със сила хора, за които с пълно основание може да се каже, че са живи. Има по-възрастни, които имат някакви леки заболявания кой на стомаха, кой на ставите, кой на бъбреците. И те са живи, макар и не здрави. Има по-тежко болни хора, които са живи, но всеки миг от ежедневието им е свързан с болка и страдание. Има и хора, които са парализирани, лежат и едвам дишат. Има хора в кома, които прекарват така години наред. И те са живи, но в друг смисъл, не като младите. Едва когато тялото вече не може да изпълнява функциите си, човекът става мъртъв.

Библейското разбиране е съвсем различно. Живот и смърт са морални понятия. Мъртъв е човекът, който върши постоянно грехове. Мъртъв е този, който приказва мръсни приказки, лъже, ругае наляво и надясно, разнося клюки, клевети, плете интриги, одумва. Мъртъв е този, който краде и се бие, ощетява другите, отдава се на най-примитивните и първични инстинкти на плътта. Няма значение, че той е жив и здрав, че е млад, че кипи от енергия, че целият е мускули, че като седне да

яде, му трябва огромни количества храна. В Божиите очи това е един мъртвец. Един труп, който се разлага и от него са разнася воня на тление.

Онова, от което се нуждае такъв човек, е възкресение. Той трябва да бъде съживен. Това не може да стане без божествена намеса. Никой не може да възкресява хора, освен Бог. Хората могат да лекуват болните от морални и духовни болести. Могат да ги учат, да им показват, че вършат зло, да ги изобличават. Могат с педагогически средства да се стремят да им пазят живота и да ги държат извън обсега на смъртта. Могат да ги принуждават да не вършат зло, като ги съдят и вкарват в затвора. Но не и да ги възкресяват. Цялата система на човешкото образование, култура, възпитание е насочена към предпазването от духовна и морална смърт и защита на духовното и морално здраве. Училищата, културните учреждения като театри, опери, кина и т.н. са своеобразни болници и санаториуми, духовни фитнес-зали, в които обучаващите се укрепват морално и духовно и се готвят за изпитанията на живота. Бедата е, че често тези болници се превръщат в точно обратното и допринасят хората да се разболяват още повече и от още по-лоши болести. Телевизията, която уж е създадена да възпитава и да изгражда характери, върши точно обратната работа. Киното показва предимно насилие и разврат. Книгите, които трябва да лекуват, в много случаи убиват.

Само Бог възкресява духовни мъртъвци. Само Той е в състояние да преобрази така дълбоко погиналата човешка душа, че тя да заживее наново и истински. „И съживи вас, които бяхте мъртви чрез вашите престъпления и грехове” (Еф.2:1), напомня ап. Павел на ефеските християни. Бяхте мъртви! Колко отчайващо звучи! Който е мъртъв, е вече минало. Все едно, че го е нямало. Никакви следи не са останали от него. Съществуването му изглежда безсмислено. Да, но не и за Бога. Бог докосва тези мъртъвци и ги събужда за нов живот. Исус каза: „Който слуша Моето учение и вярва в Този, Който Ме е пратил, има вечен живот и няма да дойде на съд, но е преминал от смърт към живот” (Йоан 5:24). Преминал е от смърт към живот! Посоката е точно обратна. Всички преминаваме от живот към смърт. Това е еднопосочна улица и никакви нарушения не са възможни. Но с Божията намеса нещата се променят. „Мъртвите ще чуят гласа на Божия Син и които го чуят, ще живеят” (25). Мъртвите не чуват нищо, каквито и гласове да ехтят. Но Божият глас не е глас, който да остава нечуто. Той е толкова мощен, че и мъртвите го чуват.

Човешкото разбиране за живота е, че най-важното е да си жив и здрав. Няма по-ценно от това. Няма по-лошо от смъртта. Всичко, дори религията, има за цел да удължи живота и да даде здраве. Всичко, което се върши като религиозна дейност, е „за здраве”. Яйцата се боядисват за здраве, на Ивановден се скача в реката за здраве, на Гергьовден се яде агне за здраве, на Рождество се коледува за здраве, курбан се яде за здраве. Църквата се разбира като средство за укрепване на психическото здраве и духа на народа, за да има и физическо здраве. Това, че някой излъгал, че измамил другарчето, че откраднал, че одумвал, не е проблем. Важното е здравето. „Абе да сме живи и здрави, пък другото не е важно!”, това е обобщението, което може да се чуе от устата на почти всички.

Божиято разбиране е съвсем различно. Физическото здраве е ценно, животът е богатство. В това няма съмнение. Но има по-важни неща. Те са да живеем така, както Бог иска. Бог оценява човека не според това колко здрав е и за колко секунди може да пробяга сто метра, а какво върши, в какво вярва, какви ценности има.

Оттам произлиза големият конфликт между Бога и човека. Просто двете страни имат различни ценности. Говорят на различни езици и не могат да се разберат.

Много хора не са доволни от живота си, макар и да са здрави и даже богати. Те усещат, че нещо не е наред и искат да разберат какво е то. Всъщност знаят, но не им изнася да се променят. Страхуват се от рискове и продължават да живеят неудовлетворени. Някои възприемат толкова драматично неудовлетворението от живота си, че се самоубиват. Просто не могат да понесат тази безсмислица. Копнежът по нещо повече от живот и здраве е толкова силен в човека, че го кара да търси, да иска, да опитва различни варианти. В търсене на нещо истинско хората правят какви ли не нелепости. Отдават се на екстремни спортове като спускане по бързи планински реки, парапланеризъм, плуване сред стада от акули в морето. Някои тръгват да качват Еверест, макар и да не са алпинисти. Просто така, заради тръпката. Преди години имаше една такава група от туристи, които се качват на Еверест, водени от професионални водачи и шерпи. Някои загиват при това катерене. Когато питат една жена от групата защо се е решила на такъв риск, след като знае, че може и да загине, та отговаря: „Предпочитам да умра в планината, отколкото да умра от скука в

моя луксозен бутик в Манхатън!” За Цюрих казват, че това е град, в който не можеш да умреш от глад, но можеш да умреш от скука.

Странни работи! Хората са готови на какви ли не рискове, за да си докажат сами на себе си колко са смели. И тези рискове са абсолютно безполезни, пилеене на огромни пари за нищо. Алпинистите имат теорията, че се катерят по планините, за да преодоляват страха си и да опознаят себе си. Добре, но защо губят толкова време, сили и пари, за да извършат нещо безполезно? Ако искат да разберат колко са смели, нека просто идат до кварталното училище, да пернат два шамара на наркодилъра, който се разкарва край оградата и продава наркотици на децата, като ги трови и обрича на гибел от най-ранна възраст! Да го сритат и да го прогонят. Ако го направят, ще изложат живота си на риск, защото ония не си поплюват, но пък ще им е ясно, че са смели хора. Плюс това ще извършат едно изключително доблестно дело, което ще спаси много деца. Но никой не го прави! Смелчаците продължават да ходят по върховете и да си доказват колко велики мъже са, катерят се нагоре към върховете, където ги чака тяхното его. Като си мисли човек за тези неща, направо да му се доплаче от мъка. Защо сме такива? Защо за глупости сме способни да надскочим себе си и да удивим света с героизма си, а за полезни неща не си мърдаме пръста? Защо по спортните терени се подвизават толкова много яки и могъщи млади мъже, които вършат чудеса с тренираните си тела, а няма кой да застане срещу злото и претъпността?

Бог ни възкресява от смъртта на греха, за да живеем свято и да вършим дела, от които мнозина ще имат полза. Нека се взем в примера на Господ Исус. Той дойде на този свят, за да ни примири с нашия Създател и да ни върне в Неговия дом. За целта Той би могъл да си направи един красив манастир на някое тихо и хубаво местенце, да отвори една школа, където да идват поклонници и търсачи на духовни бисери, да приема там ежедневно, да изнася беседи, да пише книги, да обучи ученици. Както са правили будистките гурута. Защо Му трябваше да остава бездомен, да се движи сред бедняци и нещастници, да се занимава с болни и скитници? Защо не напише една дебела книга, която да остави? Защо трябваше апостолите да пишат Евангелия и послания, които едва след триста години да бъдат събрани в Новия Завет?

Защото Неговата цел беше да покаже на дело как се живее без грях, макар и да си човек от плът и кръв. Да даде пример на себеотрицание, жертва, отдаденост. Да застане лице в лице срещу гордите и алчни народни водачи, които имаха за цел единствено да гъделичкат егоизма си и да показват колко са ценни и как без тях всичко ще се провали. Да покаже кое е истинското и ценното в този живот и кое е суета, маскирана зад героизъм. Затова Христос е това, което е, защото не остави нищо за Себе Си, не пожали Себе си, не поиска слава за Себе Си, а всичко отдаде за нас, макар и да знаеше, че ние не заслужавахме такава голяма жертва. Ако не беше такъв, Той щеше да е просто един от многото дърдорковци, каквито са се подвизавали под слънцето.

Апостол Йоан, видял прославения Христос, „падна при нозете Му като мъртъв” (Откр.1:17). Не е шега работа да видиш една такава фигура насреща си. Странно е, че след това поразяващо впечатление върху бедния човечец Исус не започна да говори за нещо друго, а припомни за земния Си живот, и то за най-позорната му част: времето, когато е бил мъртъв. Макар и това време да беше съвсем кратко, само денонощие и малко отгоре. „Бях мъртъв”. Но вече не съм.

Това е най-същественото, което Той ни казва и прави за нас. Да ни даде живот. Да не бъдем повече мъртви. Да възкръсваме, след като сме били поразени от силата на „мъртвите дела” (Евр.6:1). Той не само се роди за нас, не само живя за нас, но и възкръсна за нас, за да ни поведе по този път. Исус е Пътят. Пътят е нещо, което следваш точно. Ако една кола се отклони от пътя, се получава катастрофа. Тя отива в канавката или в някое дърво. Когато завие пътят, завива и този, който върви по него. Когато пътят върви нагоре, нагоре върви и пътникът. Да следваме Пътя Исус означава да вървим точно там, където Той ни води. А Той ни води към възкресение. Възкресение, което се случва при нашето покаяние. Ние възкръсваме, след като сме били мъртви в греховете си и можем да кажем: „Бях мъртъв, а ето, живея”. Живея не за себе си, за да гъделичкам своето себелюбие. Живея не само физически, но за правдата, за истината. Бог не иска да предвожда една армия от духовни мъртъвци, които заграбват териториите на удоволствията и насладите. Той иска да вижда възкръснали хора, като онези мъртъвци, които видя пророк Езекиил (гл.37), които се бяха превърнали в купища сухи кости, но оживяха и отново си стъпиха на краката.

Неприятно е да се говори за смърт и повечето хора предпочитат да чуват тази дума колкото може по-рядко. Точно за тях е това слово! Ако мразим смъртта, нека мразим онова, което я

причинява, и което се нарича грях (1Кор.15:56). Никак не е приятно да живееш, без да чувстваш, че живееш. Че си само едно тяло, което временно ти е дадено и един ден ще ти направи подъл номер. Ако даваме на духовното предимство, ще усещаме, че живеем и ще се наслаждаваме на всеки миг, на всеки слънчев изгрев и залез, на всяка глътка въздух. Истинският живот идва от Христос. Отделени от Него, ние изсъхваме и ставаме безплодни като пръчка, отрязана от лозата (Йоан 15:5). Прикрепени към Него, ние се раззеленяваме като дърветата навън в този пролетен ден и принасяме хубав плод, който радва гладните и напоява жадните.

Пастир Данаил Налбантски